

Résztvevők és nyertesek

Ahányszor – évente – megérkezik a felkérés, hogy keressünk fordítani való szöveget, mindig magam elé képzelem a diákokat, a leendő műfordítókat. Vajon mi fogja majd meg őket a szöveg üzenetéből, mit fognak érteni, mit másképpen érteni, milyen árnyalatok tűnnek majd el, mi lép majd a helyükbe, az értelmezés szabadsága milyen távlatokat nyit számukra? És, különösen a verseknél, milyen formákat érzékelnek, hogyan kezd el élni műalkotásként a fordított szöveg a tolmácsolásukban?

Az eredmény mindig meglepő. Nem csak a legmagasabb szinten: volt már, hogy közlésre alkalmas szövegek születtek a pályázat számára (hirtelen Fehérvizi Judit és Sztanó László jut eszembe, akik itt „fedeződtek fel”), meglepő megoldások érkeznek a kevésbé kiérlelt fordításokban is. Évtizedek tapasztalata után azt mondhatnám, hogy a pályaművek legfontosabb közös jellemzője a kihívás megérzése. Unott, félszívvel készített munkával szinte sohasem találkoztam, ezért szívem szerint minden alkotást díjaztam volna.

A fordítás különös tevékenység. Az elemi örömtől kezdve, hogy egy idegen szöveg érthetővé válik a nyelvvel kötött, egyre elmélyülő ismeretség révén, az igazi szellemi élvezetet a jelentésrétegek kibomlása, az éppen-úgy megfogalmazott forma felismerése adja. A fordítandó szövegnek azután van egy sajátos tudati tartózkodási helye, akárcsak a pokol tornáca, egyfajta amorf megértés-megérzés, és innen lép tovább az új nyelvi megszületésbe. A szülés kínját és boldogságát ebben az aktusban mindkét nem átélheti.

Igazi individuális élmény, talán ezért is szorul a csoportos produkciók mögé a középiskolások versengése során. Ha szerencsés volt a szöveggel való találkozás, ha az ismerkedés nem okozott leküzdhetetlen akadályt (ezt a legnehezebb előre látni, de jobb a veszélyt vállalni, mint engedni a talmiság csábításának), akkor a részvétel, a feladat vállalása máris pozitív választ ad arra a kérdésre, hogy érdemes-e olaszul tanulni? Innen már csak egy lépés a győzelem.

Takács József